

2022-09-08
I2022/01721**Infrastrukturdepartementet**Affärsverket svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg

Uppdrag att förbereda ytterligare upphandling av förbrukningsflexibilitet och planerbar elproduktion i södra Sverige

Regeringens beslut

Regeringen ger Affärsverket svenska kraftnät (Svenska kraftnät) i uppdrag att, i enlighet med vad som anges under rubriken Närmare om uppdraget, förbereda för att genomföra ytterligare upphandling av förbrukningsflexibilitet och planerbar elproduktion i elområde SE3 och SE4. Svenska kraftnät ska ha beredskap att skyndsamt kunna inleda ytterligare upphandlingar för att åstadkomma en tydlig påverkan på prisbildningen på elmarknaden i södra Sverige och för att motverka exceptionellt höga elkostnader för hushåll och företag. Syftet är att skapa förutsättningar dels för aktörer med hög samlad elanvändning att ytterligare anpassa eller minska elanvändning dels för planerbar elproduktion att öka elproduktionen.

Förberedelsearbetet ska redovisas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) efter närmare överenskommelse mellan Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) och Svenska kraftnät, dock senast den 28 oktober 2022.

Närmare om uppdraget

Svenska kraftnät ska vid förberedelsen av upphandlingsdokumentationen

- beakta andra pågående upphandlingar av stödtjänster och avhjälpande åtgärder som Svenska kraftnät genomför eller planerar att genomföra,
- beakta befintlig potential för elförbrukare att på kort sikt minska eller agera flexibelt med sin elanvändning och för planerbar elproduktion att på kort sikt öka elproduktionen i elområde SE3 och SE4,

- tillämpa en planeringshorisont om maximalt tre år,
- säkerställa att upphandlad förbrukningsflexibilitet och planerad elproduktion tillgängliggörs elmarknaden genom etablerade processer för budgivning på grossistmarknaden för el under planeringshorisontens längd till de i avtalet reglerade priserna,
- tillämpa icke-diskriminerande upphandlingsvillkor och beakta kostnadseffektivitet utifrån anbudens förväntade nytta för elanvändare i Sverige och vid likvärdiga anbud ingå avtal utifrån prisordning, samt
- premiera användning av förnybara bränslen vid planerbar elproduktion och likvärdiga anbud.

Vid uppdragets genomförande Svenska kraftnät upplysa och lämna information till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) om nödvändiga uppgifter för genomförandet av upphandling inklusive förslag till finansiering.

Skälen för regeringens beslut

Sedan augusti förra året har Ryssland använt sina gastillgångar för att skapa splittring både mellan och inom Europas länder. Sedan invasionen av Ukraina har Ryssland också eskalerat utvecklingen till något som inte kan beskrivas som något annat än ett energikrig riktat mot Europa.

I en lägesbild över Sveriges energianvändning konstateras det att beskedet om att kärnkraftsreaktorn Ringhals 4 inte kan tas i drift som planerat får konsekvenser för elpriset och svensk försörjningstrygghet. Den direkta effekten är att södra Sverige tappar 1 100 MW i planerad produktion och de långsiktiga effekterna i det ansträngda läget Sverige är i är svåra att förutse. Det ryska bolaget Gazprom meddelade den 2 september 2022 att gasröret Nord Stream 1 är ur bruk på obestämd tid på grund av ett oljeläckage. Detta bidrar till en ännu mer ansträngd situation för Europas energiförsörjning.

Den allvarliga utvecklingen vad gäller energianvändningen har inneburit att Sverige såväl som andra EU-medlemmar diskuterar initiativ för att koordinera åtgärder för förbrukningsreduktion. Sverige kommer troligtvis att behöva hushålla med el i vinter och det finns en risk för mycket högre elpriser än vi tidigare sett.

Mot bakgrund av det nu anförda bedömer regeringen att det finns skäl att ge Svenska kraftnät i uppdrag att förbereda åtgärder som på kort sikt kan

dämpa elanvändningen och öka elproduktionen på ett sådant sätt att elpriserna på grossistmarknaden sänks samtidigt som försörjningstryggheten säkerställs.

På regeringens vägnar

Khashayar Farmanbar

Pär Lydén

Kopia till

Statsrådsberedningen/EUKANSLI

Finansdepartementet/BA och KO

Miljödepartementet/KL

Näringsdepartementet/BI och MK